

kwartaalblad stichting duinbehoud

duin

1984 nr.1

losse nummers f 3,=

- ★ Vossenjacht: niet nodig
- ★ Watervegetaties
- ★ Stinseplanten
- ★ Herstelplan Kennemerduinen

bv. meegemaakt toen zij opmerkingen had over het beleid voor de Staatsboswachterij Schoorl en het Middellange Termijnplan voor dit gebied niet mocht hebben.

MARIJKE WALLAGE

ZEILVLIEGEN

Sedert enkele jaren wordt op enige plaatsen langs de kust gevlogen met zeilvliegtuigen. Deze door thermiek voortgestuwde toestellen stijgen o.m. op de IJmuiden-Zeewijk en vliegen over de zeereep naar het zuiden om bij Bloemendaal aan Zee weer terug te keren. Dankzij een vergunning van Rijkswaterstaat mogen de zeilvliegers een start- en landingsplaats onderhouden in de zeereep bij IJmuiden.

De toestellen vliegen over de terreinen van Natuurmonumenten en de Kennemerduinen. Voor de wandelaars zijn deze gebieden deels afgesloten om de rust te waarborgen voor fauna en vegetatie. Zeilvliegers landen soms in de zeereep, waardoor ongewenste betreding ontstaat. En zij kunnen pas weer de lucht in met hulp van passerende wandelaars.

Dit alles verstoort de trek- en broedvogels die in voor- en najaar massaal in dit gebied verblijven. Ook de natuurgerichte wandelaar stoort zich eraan. Zeilvliegen is daarnaast niet in overeenstemming met enerzijds de bestemming "zeereep en natuurgebied" en anderzijds het voornemen van de rijksoverheid om dit gebied tot Nationaal Park aan te wijzen. De Stichting Duinbehoud en de Vogelwerkgroep Haarlem en inmiddels ook 'De Kennemerduinen' hebben bezwaar gemaakt tegen deze sport in het duingebied.

HENK WIJKHUISEN

WATERWINNING BIGGEKERKE STOPGEZET

In de gemeente Biggekerke (tussen Vliissingen en Zoutelande) is de waterwinning in april 1980 om kwalitatieve en economische redenen stopgezet. Vanaf 1892 werd hier aan de binnenduinzand grondwater opgepompt tot gemiddeld zo'n 180.000 m³/jaar in het laatste decennium. Het pompstation blijft in gebruik als noodvoorziening. Mede als gevolg van de waterwinning zijn vele duinvalleien

in dit gebied verdroogd. Vanaf 1980 stijgt de grondwaterstand weer. Hierdoor wordt het aanwezige open duingrasland en aangrenzend loofbos weer vochtig.

Dit is een verheugende ontwikkeling. Bij juist beheer kan zich een vochtige vegetatie ontwikkelen, die in Nederland de laatste eeuw vrijwel uit de duinen verdwenen is.

Helaas heeft Staatsbosbeheer, de uitvoerend beheerder, hierover andere ideeën. Het gebied wordt ijverig ontwaterd d.m.v. aangelegde greppeltjes en een drainage onder een fietspad welke op de rand van duin en polder is gelegen. Hierdoor loopt het water de polder in. Dit gebeurt ten behoeve van het aanwezige bos. Het is echter helemaal niet aangetoond, dat dit een hiervoor noodzakelijke maatregel is.

- winputten Biggekerke
- (buiten)duin
- binnenduinzand (grasland en loofbos)

De ontwatering voorkomt ontwikkeling van een interessante vochtgebonden vegetatie in het grasland, welke met een daarop afgestemd maaibeheer zonder extra moeite (lees: geld) kan worden gerealiseerd. Het zou bijzonder verheugend zijn als het beheer in deze zin wordt veranderd.

CHARLES VAN SCHAİK

WINSEMIUS STOPT UITE IODZH leidt

Verdere uitbreiding van de oppervlakte-infiltratie in de duinen lijkt definitief van de baan. Kleinere uitbreidingen worden nog slechts toegestaan, als er echt geen alternatieven voorhanden zijn. Drinkwater uit Rotterdam zal aangewend moeten worden om in de toekomst optredende tekorten te dekken, m.n. voor het Westland en voor Zoetermeer e.o. (Tien Gemeenten). Daarnaast dienen er diepinfiltratieprojecten gestart te worden op verschillende plaatsen langs de kust.

Dit stelt de Regering in de beslissing over het Tweede Structuurschema Drink- en Industriewatervoorziening, dat door minister Winsemius aan de Tweede Kamer is aangeboden.

Met deze uitspraak schaarst het kabinet zich globaal achter de konklusies van het IODZH (zie Duin 1983-3) en van het MER Waterwinning Zuid-Kennemerland (zie Duin 1981-2). Wat de Kennemerduinen betreft sluit de Regering het in 1978 aangevraagde oppervlakte-infiltratieproject uit (zie ook Duin 1982-4). In plaats

het commentaar van de V

De waterleidingbedrijven hebben bij monde van de VEWIN uiterst negatief gereageerd op het eindrapport IODZH. Een belangrijk kritiekpunt is, dat de Rijksoverheid zich door het IODZH mengt in zaken die tot de competentie van de bedrijfstak behoren. De VEWIN weigert dan ook op tal van punten de konklusies van het IODZH te aanvaarden en verwijst daarbij regelmatig naar haar 2e Tienjarigenplan, dat in maart 1984 in concept gereed zou zijn. M.n. verwerpt de VEWIN die konklusies van het IODZH die betrekking hebben op een verandering van de infrastructuur, zoals de vervanging van oppervlakte-infiltratie door diepinfiltratie of de herrangschikking van behoeftegebieden (bijv. de aansluiting van de Tien Gemeenten op Kralingen).

Een tweede kritiekpunt van de VEWIN betreft de kwaliteit van het IODZH. Na enige lofbetuigingen over de grote inventiviteit en de integrale benadering van het onderzoek schrijft de VEWIN, dat het IODZH slechts een poging is tot een dergelijk

REIDING OPPERVLAKE-INFILTRATIE

tot ander beleid voor waterwinning

daarvan acht de Regering slechts diepinfiltratie mogelijk, zowel in als buiten de Jonge Duinen.

Voor Noord-Kennemerland gaat de Regering voorsnog uit van zowel de mogelijkheid van diepinfiltratie als van oppervlakte-infiltratie. Dit laatste zou plaats moeten vinden in het Watervlak in het Noordhollands Duinreservaat.

ZUID-HOLLAND

Voor de Zuidhollandse duinen streeft de Regering naar een consolidatie van de huidige omvang van de oppervlakte-infiltratie met een maximum van 75 miljoen m³ per jaar (de bij elkaar opgetelde vergunningen). Op de langere termijn wil de Regering een overschakeling op diepinfiltratie tot een maximum van 60 miljoen m³/jr. Deze overschakeling heeft zowel betrekking op de opvang van de groei als op een gedeeltelijke vervanging van oppervlakte-infiltratie. Met name voor de Luchterduinen (bij De Zilk) beveelt de Regering onderzoek aan naar beëindiging van de grondwaterwin-

ning t.b.v. herstel van de natuurwaarden.

Ten aanzien van de voorzieningsgebieden schrijft de Regering, dat een groter deel van Zuid-Holland aangesloten moet worden op Rotterdam en de Biesbosch: de levering vanuit de zuiveringsbedrijven Kralingen en Beerenplaat moet opgevoerd worden van 100 naar 140 miljoen m³/jr. Hiermee volgt de Regering de wens op van een aantal organisaties, waaronder de Stichting Duinbehoud, die in november '83 in een brief aan de gemeenteraad van Rotterdam verzochten af te zien van sluiting van Kralingen. De overcapaciteit van Kralingen zou, aldus de milieugroepen, benut kunnen worden voor waterlevering aan de kuststrook teneinde uitbreiding van duininfiltratie te voorkomen. Rotterdam heeft inmiddels besloten om Kralingen voorlopig in bedrijf te houden.

G.S. OOK TEGEN UITBREIDING

Ook de provincie Zuid-Holland heeft inmiddels een voorlopig be-

leid geformuleerd op basis van het IODZH. Een voorstel van Gedeputeerde Staten hiertoe is onlangs door een drietal commissies van Provinciale Staten goedgekeurd. De provincie zal uitbreiding van de oppervlakte-infiltratie tegengaan en wil de totale capaciteit daarvan beperken tot de hoeveelheid die in 1982 is gewonnen (70,7 miljoen m³). Dit houdt in, dat de provincie zich m.n. zal verzetten tegen nieuwe infiltratieplassen op de Waalsdorpervlakte en tegen de aanleg van drains in Berkheide. In plaats daarvan zullen transportleidingen aangelegd worden vanuit Rotterdam naar het Westland en naar het tuinbouwgebied van Zoetermeer.

Aan het diepinfiltratieproject Hertenwei van de Leidsche Duinwater Maatschappij (LDM) wil de provincie graag meewerken, mits de LDM afziet van de voorgenomen uitbreiding van oppervlakte-infiltratie. Een eventueel tekort aan drinkwater zou aangevuld moeten worden door de Haagse Duinwaterleiding.

MARC JANSSEN

VEWIN op het IODZH

gedegen onderzoek. Als kritiekpunten noemt zij onder andere, dat de werkelijke infrastructuur te sterk is geschematiseerd waardoor veel detailinformatie verloren is gegaan, dat nieuwe onderzoeksmethoden zijn toegepast waarin per definitie onvolkomenheden zitten, dat een gebrek aan invoergegevens is opgevangen door geforceerde inventarisaties of aannamen en dat de gebruikte beleidsdoelstellingen te vaag zijn om de klassegrenzen objectief te kunnen vaststellen. Uit deze kritiekpunten trekt de VEWIN de konklusie, dat de resultaten uit het IODZH in onvoldoende mate door onderzoek worden onderbouwd.

Opmerkelijk in het commentaar van de VEWIN is verder de tamelijk ongenueanceerde keuze voor oppervlakte-infiltratie. Zij schrijft: "dat op enkele plaatsen zelfs enige uitbreiding van de oppervlakte-infiltratie in de duinen mogelijk is zonder dat dit belangen behoeft te schaden, ook niet ten aanzien van vegetatie, broedvogels en ecosystemen".

het commentaar van de Stichting Duinbehoud

De Stichting Duinbehoud heeft in haar commentaar op het IODZH nadrukkelijk gewezen op de maatregelen die nodig zijn voor de korte termijn. Om een verdere aantasting van de duinen door infiltratie van oppervlaktewater te voorkomen moet, aldus de Stichting Duinbehoud, snel gestart worden met de bouw van een voorzuiveringsfabriek in Leiden en moet het diepinfiltratieproject Hertenwei gestart worden. Verder moet de Tien Gemeenten op korte termijn worden aangesloten op Kralingen.

Voor de langere termijn kiest de Stichting Duinbehoud voor het terugbrengen van de oppervlakte-infiltratie (die momenteel 65 mln. m³/j. bedraagt) tot 25 mln. m³/j. en voor de uitbreiding van diepinfiltratie tot 55 mln. m³/j.. Regeneratieprojecten moeten volgens haar in eerste instantie gestart worden in het zuidelijk deel van Berkheide (LDM). Maar ook voor het noordelijk deel van Berkheide, het noordelijk deel van Meijendel, Solleveld en de Luchter-

duinen zijn de perspectieven voor regeneratie voldoende gunstig om de oppervlakte-infiltratie stop te zetten. Diepinfiltratieprojecten zijn, aldus de Stichting Duinbehoud, mogelijk in Berkheide (30 à 40 mln. m³/j.), in Meijendel (ca. 20 mln. m³/j.) en op een aantal lokaties in Den Haag (Hubertuspark, Groenendaal en het Haagse Bos).

Enkele kritiekpunten van de Stichting Duinbehoud op het IODZH zijn onder andere het niet meenemen van het Goereese duingebied in de studie, de nogal hoge prognoses voor het toekomstig drinkwaterverbruik (met een groei van 19% tussen 1980 en 1990, terwijl het drinkwaterverbruik al 8 jaar vrijwel konstand is) en de grote ruimteclaim die voor de recreatie in de duinen wordt gemaakt (zelfs in de minimumvariant is er een overschot aan nieuw geplande recreatiegebieden in de duinen).